

- DRŽAVNI PREVENTIVNI MEHANIZEM -

poročilo
o opravljenem obisku
na lokaciji

POLICIJSKA POSTAJA PIRAN

Pojasnilo: Varuh človekovih pravic Republike Slovenije (v nadaljevanju: Varuh) v okviru izvajanja nalog in pooblastil po Zakonu o ratifikaciji opcijskega protokola h Konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju (Uradni list RS, št. 114/2006) v vlogi državnega preventivnega mehanizma (v nadaljevanju: DPM) obiskuje kraje odvzema prostosti. V skupini, ki izvede obisk, poleg predstavnikov Varuha praviloma sodeluje(jo) tudi predstavnik(i) pogodbenih nevladnih organizacij ter občasno tudi neodvisni izvedenci medicinske in drugih strok in prevajalci. Pravna podlaga za opravljanje nadzorov s strani DPM je predstavljena na spletni strani [Varuh kot državni preventivni mehanizem](#).

Pričujoče poročilo vsebuje le bistvene ugotovitve o obisku s predlogi za izboljšanje razmer oziroma odpravo nepravilnosti. Izdelano je bilo na podlagi poročila o obisku DPM in odzivnega poročila pristojnih. Namenjeno je objavi na spletni strani Varuha.

Osnovni podatki o lokaciji:

- ▶ **Tip lokacije:** policijska postaja (v nadaljevanju: PP)
- ▶ **Kategorije oseb, ki jim je bila odvzeta prostost:** osebe v policijskem pridržanju¹
- ▶ **Uradna zmogljivost in dejanska zasedenost lokacije na dan obiska:** (še vedno) 10 prostorov za pridržanje²; pet prostorov je namenjenih za krajše pridržanje (do 12 ur) in so označeni s številkami od 6 do 10, drugih pet prostorov za daljše pridržanje (do 48 ur) pa je označeno s številkami od 1 do 5 - vsi prostori za pridržanje so namenjeni za pridržanje po dve osebi, vendar po pojasnilu sogovornika, v prostore nameščajo le po eno osebo. V času našega obiska sta bili pridržani dve osebi (izvajalo se je pridržanje za potrebe Sektorja kriminalistične policije Koper).

Potek obiska in priprava poročila:

- ▶ Obisk je bil **nenajavljen** in **opravljen** 29. 11. 2012³.
- ▶ **Skupina za obisk:** dva predstavnika Varuha (specialist kriminalističnega preiskovanja in pripravnica) ter predstavnica in predstavnik pogodbenih nevladnih organizacij (Inštitut Primus, Pravno-informacijski center nevladnih organizacij - PIC).
- ▶ **Vsebina obiska:** razgovor s pomočnikom komandirja, ogled prostorov za pridržanje, preveritev uresničitve naših predlogov v zvezi s prejšnjim obiskom DPM⁴, pregled dokumentacije nekaj naključno izbranih primerov pridržanja.

¹ V letu 2012 so do dne obiska DPM policisti te PP odredili 439 pridržanj.

² Prostori so v pritličju PP, dostop do njih je mogoč mimo dežurnega policista po hodniku oziroma neposredno s parkirišča PP, kamor se oseba lahko neposredno pripelje z intervencijskim vozilom. Prostore za pridržanje sicer čisti postajna čistilka in so bili ob našem obisku z izjemo prostorov številka '4' in '6', kjer so bila tla še umazana, čisti in ustrezno prezračeni.

³ Prejšnji obisk te policijske postaje je bil opravljen 16. decembra 2008.

► **Poročanje:** poročilo o obisku je bilo posredovano Ministrstvu za notranje zadeve (v nadaljevanju: MNZ) 22. 1. 2013 (poslano tudi komandirju PP v vednost), skupaj s predlogom, da ga obravnava in nam v roku 30 dni sporoči morebitna stališča glede naših ugotovitev; tozadevni odgovor smo s strani organa prejeli 12. 3. 2013, torej 49. dan po odpremi.

⁴ Takrat smo predlagali, da se prostori za pridržanja številčno označijo zaradi lažje in preglednejše organizacije dela in evidentiranja pridržanja. V prejšnjem poročilu je DPM opozoril tudi na stalno prižgane luči (brez možnosti regulacije) v prostorih za pridržanje, kar otežuje normalen nočni počitek pridržani osebi ter da prostor za razgovore – sprejem ni video nadzorovan.

► DPM je posebej pohvalil

- da je bila v avli pred oknom dežurnega policista je bila na vidnem mestu knjiga pripomb in pohval,
- da je PP upoštevala poročilo DPM iz prejšnjega obiska in prostore za pridržanje primerno označila in
- prakso seznanjanja s pravicami pridržanih oseb, da se pripne poleg obrazca uradnega zaznamka o pridržanju tudi kopijo lista s pravicami pridržane osebe, kar je tudi izročeno pridržani osebi.

DPM: predlagamo, da se vse armature v prostorih za pridržanje ustrezno popravijo oziroma, če je to potrebno, tudi zamenjajo.⁵ Ker je takšne vodovodne armature mogoče brez težav premikati obstaja namreč nevarnost, da bo katera izmed pridržanih oseb takšno stanje izkoristila in armaturo izvlekla iz ležišča umivalnika.

DPM: ob tokratnem obisku ugotovljeno, da PP sedaj uporablja isti prostor za sprejem pridržanih oseb in tudi za postopke s tujci (pred tem, je bil to prostor za sprejem tujcev)⁶ in tako predlagamo, da se proučijo možnosti, da se tudi ta prostor opremi z video nadzornim sistemom.⁷

DPM: ponovno opozarjamo⁸, da varovanje osebnih podatkov in varstvo zasebnosti terjata, da se dokumentacija, povezana s pridržanji pravilno hrani, ne pa da je dalj časa na mizi v prostoru, kjer sicer policisti redno izvajajo postopke s pridržanimi osebami.

DPM: predlagamo, da skrbnik PP, ki je zadolžen za spremljanje, nabavo in

MNZ: na PP se zavedajo problema vodnih armatur, ki se premikajo na umivalnikih. V zvezi s tem bodo poskušali najprej urediti problem v smislu fiksiranja vodne armature prostoru številka '6'. Ker bo šlo za obnovo oziroma fiksiranje vodnih armatur, ki so vezane za vodovodne cevi nameščene v stenah objekta za večji poseg, vam v tem trenutku predvidenega datuma realizacije ne moremo sporočiti. Bo pa PP z navedenim problemom tudi pisno obvestila pristojno službo za vzdrževanje.

MNZ: naveden problem se bo poskušal odpraviti z nabavo te opreme iz sklopa dodeljenih finančnih sredstev za nakup video nadzorne opreme policijskih objektov v primeru zagotovljenih sredstev do konca leta 2013.

MNZ: vodstvo PP je dne 15. 1. 2013 policiste in starešine seznanilo z ugotovitvami vašega obiska, kjer je posebno opozorilo na pospravljenost prostorov za pridržanje tudi v smislu shranjevanja in pospravljanja obrazcev, pravilno izpolnjevanje obrazcev kakor tudi na redno in dosledno preverjanje rokov uporabnosti hladnih obrokov.

⁵ Pri pregledu prostorov za pridržanje smo ugotovili, da se v večini prostorov za krajše pridržanje vodne armature premikajo na umivalnikih (niso več trdno pritrjene), še posebej v prostoru številka '6'. V tem prostoru je bilo celo ugotovljeno, da je armatura nekoliko izvlečena iz ležišča.

⁶ Opravili smo tudi pregled prostora za razgovore - sprejem, ki ga PP uporablja za postopke s pridržanimi osebami, tudi za postopke s tujci. Opremljen je bil z mizo, stoli, telefonom in plakatom, ni bil pa video nadzorovan. Ob tokratnem obisku je bilo ugotovljeno, da je od prejšnjega obiska PP prišlo do spremembe, saj sta bila takrat prostor za sprejem pridržanih oseb in prostor za postopke s tujci ločena. DPM je ob prejšnjem obisku predlagal, da se prostor za sprejem oziroma postopek s tujci opremi z video nadzornim sistemom, saj je med drugim tudi Evropski odbor za preprečevanje mučenja in nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja ob obiskih v Sloveniji pozval oziroma opozoril, da elektronsko snemaje (avdio in/ali video) policijskih razgovorov predstavlja pomembno dodatno varovalko zoper grdo ravnanje s pridržanimi osebami. To je zato v interesu tako oseb, s katerimi naj bi policija grdo ravnala kot tudi policistov, če so soočeni z neutemeljenimi trditvami, da so bili vpleteni v grdo ravnanje. Na to priporočilo je DPM prejel pojasnilo, da video nadzor prostora za razgovore s tujci ni predviden, saj osumljence policisti zaslišujejo v posebnem prostoru za zaslišanje, ki je opremljen z vso potrebno tehnično opremo za avdio in video snemanje.

⁷ Kot smo navedli že ob prejšnjem obisku, video nadzorni sistem namreč lahko zagotovi popoln in avtentičen zapis postopka s pridržano osebo (ne samo razgovora – zaslišanja) in s tem močno olajša preiskavo kakršnihkoli trditev o grobem ravnanju policistov s pridržano osebo že v fazi sprejema v pridržanje.

⁸ Kot že ob prejšnjem obisku smo ugotovili, da prostor za razgovore – sprejem ni pospravljen oziroma so v njem izpolnjeni obrazci o pridržanih starejšega datuma.

zamenjavo hladnih obrokov, rok uporabe obrokov tudi redno preverja in hladne obroke s pretečenim rokom takoj tudi odstrani oziroma izloči.⁹

DPM: predlagamo, da se vse policiste ponovno opozori na dosledno izpolnjevanje obrazcev, potrebnih za pridržanje.¹⁰ Hkrati tudi predlagamo, da na podlagi teh ugotovitev opozori tudi starešine (pomočnike komandirja), da po potrebi bolj dosledno izvajajo nadzor s področja pridržanj in takšne napake ugotavljajo in odpravljajo sprotno.

MNZ: vodstvo PP je policiste opozorilo tudi na nezaključeno pridržanje v računalniški evidenci (FIO) in na napačen zapis ure na potrdilu o začasno zaseženih predmetih pridržane osebe v konkretnem primeru.

⁹ Pri pregledu hladnih obrokov smo ugotovili, da je obroku tipa C3 rok uporabe potekel 11. 8. 2012, zaradi česar smo predlagali, da se ta takoj odstrani, kar je bilo tudi upoštevano.

¹⁰ Pri pregledu naključno izbranih primerov posameznih pridržanj smo v enem primeru pri pregledu FIO izpisa pridržanja osebe (od 16. 11. 2012 ob 14.35 uri, na podlagi drugega odstavka 157. člena Zakona o kazenskem postopku) ugotovili, da v FIO evidenci ni vnesenega podatka o zaključku pridržanja; s pregledom uradnega zaznamka o pridržanju je bilo sicer ugotovljeno, da je zaključek pridržanja 16. 11. 2012 ob 20.15 uri. V drugem primeru (24. 8. 2012 do 25. 8. 2012, z uro začetka postopka 21.01 in odreditvijo pridržanja ob 21.10 uri in zaključka pridržanja 6.10, na podlagi 24. člena Zakona o pravilih cestnega prometa) pa smo ugotovili napako pri izpolnjevanju obrazca »Potrdilo o začasno zaseženih predmetih pridržani osebi« - v potrdilu je bila navedena ura zasega predmetov pridržani osebi 20.40, čeprav, kot je bilo razvidno iz FIO podatkov in tudi sklepa o pridržanju, se je postopek s pridržano osebo začel šele ob 21.01 uri, kar je 21 minut kasneje.